



دانشکده فنی و مهندسی

پایان نامه کارشناسی ارشد

رشته مهندسی برق گرایش قدرت

عنوان پایان نامه :

کنترل سلسله مراتبی میکرو شبکه

در حالت جزیره ای

استاد راهنما : دکتر سید محمد حسین کاظمی

نگارش : یاسر رحمتی کوکنده

تابستان ۱۳۹۰



#### صورت جلسه هيئت داوران رساله کارشناسي ارشد

جلسه دفاعیه پروژه کارشناسی ارشد مربوط به آقای/خانم یاسر رحمتی کوکنده به شماره دانشجویی ۱۶۰۰۱۵۷۷۸۴۸ در رشتۀ قدرت با عنوان "کنترل چند لایه میکروشبکه ها در حالت جزیره ای" به ارزش ۶ واحد در روز ۹۰/۶/۸ در دانشکده فنی و مهندسی با حضور افاده ذیل تشکیل شد، نتیجه به قرار زیر است:

- پروژه نامبرده با نمره - ۱۹۱ قابل قبول می‌باشد.
  - پروژه نامبرده مردود می‌باشد.
  - پروژه نامبرده به شرط انجام اصلاحات جزئی قابل قبول می‌باشد. نمره دانشجو متعاقباً اعلام می‌شود.

<input type="checkbox"/> نام استاد راهنمای اول	محسن گهر	دانشگاه:	ت ۵۰	امضاء	سهم استاد (به درصد):
<input type="checkbox"/> نام استاد راهنمای دوم		دانشگاه:		امضاء	سهم استاد (به درصد):
<input type="checkbox"/> نام استاد مشاور اول		دانشگاه:		امضاء	سهم استاد (به درصد):
<input type="checkbox"/> نام استاد مشاور دوم		دانشگاه:		امضاء	سهم استاد (به درصد):
<input type="checkbox"/> نام داور اول	دکتر گهر	دانشگاه:	مشترک	امضاء	سهم داور اول
<input type="checkbox"/> نام داور دوم	دکتر حسین زاره	دانشگاه:	ت ۵۰	امضاء	سهم داور دوم
<input type="checkbox"/> نام داور سوم		دانشگاه:		امضاء	سهم داور سوم
<input type="checkbox"/> نام داور چهارم		دانشگاه:		امضاء	سهم داور چهارم
<input type="checkbox"/> نام نماینده معاونت پژوهشی		دانشگاه:		امضاء	سهم نماینده معاونت پژوهشی

تذکر: تعیین سهم اساتید در صورت وجود بیش از یک استاد راهنمای مشاور ضروری است.

تقدیم به پدر عزیزم که عمری را در کسوت مقدس معلمی صرف

خدمت و تربیت فرزندان این میهن کرده است

و

تقدیم به فرشته خوی پاک سیرت مادر عزیزم

ت

وظیفه خود میدانم مراتب سپاسگزاریم را از استاد  
گرانقدرجناب آقای دکتر سید محمد حسین کاظمی به خاطر  
انتقال تجارب ارزشمندشان اعلام داشته واز دوستان عزیزم  
آقای هانی واحدی فوق لیسانس برق- قدرت دانشگاه صنعتی  
نوشیروانی بابل، آقای علی نقی زاده دانشجوی دکتری برق-  
قدرت دانشگاه امیرکبیر، آقای احمد دهقان زاده دانشجوی فوق  
لیسانس برق- کنترل دانشگاه صنعتی خواجه نصیرالدین  
طوسی برای همفکری در مورد بسیاری از مباحث این پایان  
نامه تشکر کنم.

در حالت عادی یک میکروشبکه می تواند در حالت اتصال با یک شبکه  $MV$  عمل کند. هر گاه یک اتفاق از پیش برنامه ریزی شده یا غیر برنامه ریزی شده مانند نگهداری یا بروز خطا در شبکه  $MV$  اتفاق بیفتد ممکن است منجر به بروز حالت جزیره ای در میکروشبکه شود. در این پایان نامه به بررسی نحوه عملکرد میکروشبکه در حالت جزیره ای و چگونگی کنترل میکروشبکه با استفاده از ساختار کنترلی سلسله مراتبی پرداخته شده است. در این پایان نامه روش مرسوم کنترلی افت شرح داده شده است و همچنین دو روش کنترلی جدید برای کنترل میکروشبکه ارائه شده است. که در روش کنترلی اول از تئوری توان های لحظه ای و در روش دوم از کنترل کننده تو در تو برای کنترل میکروشبکه استفاده شده است. برای مقایسه این سه روش کنترلی با روش کنترلی ارائه شده در مرجع [۶۴] از شیوه سازی کامپیوترا این چهار روش توسط نرم-افزار *PSCAD/EMTDC* استفاده شده است. در شیوه سازی های انجام شده از اینورتر به عنوان واسطه بین *DG* ها و میکروشبکه استفاده شده است و از این روش های کنترلی برای کنترل ولتاژ و فرکانس خروجی اینورتر استفاده شده است. همچنین برای سوئیچ زنی اینورتر از دو روش *SPWM* و روش هیسترزیس استفاده شده است. در ساختار میکروشبکه استفاده شده از مدل دینامیکی یک پیل سوختی و یک میکروتوربین به عنوان منابع تولیدی میکروشبکه استفاده شده است.

کلمات کلیدی: میکروشبکه - *DG* - سوئیچ زنی - *SPWM* - سوئیچ زنی هیسترزیسی - حالت جزیره ای - روش کنترلی افت - ساختار کنترلی سلسله مراتبی، تئوری توان های لحظه ای، کنترل تو در تو

## فهرست

<b>۲</b>  <b>۲.</b> <b>۲.</b> <b>۳.</b> <b>۸.</b> <b>۸.</b> <b>۹.</b> <b>۱۰.</b> <b>۱۱.</b>	<b>مقدمه</b>  معرفی ..... مفهوم میکرو شبکه ..... ساختار میکروشبکه ..... وصل میکرو شبکه به شبکه اصلی برق ..... ساختار کنترل توان واحد تولیدی ..... شبکه هوشمند با استفاده از منابع تولید پراکنده ..... اهداف ..... طرح کلی پایان نامه ....	<b>فصل ۱</b>  -۱-۱ -۲-۱ -۳-۱ -۴-۱ -۴-۱-۱ -۵-۱ -۶-۱ -۷-۱
<b>۱۴</b>  <b>۱۴.</b> <b>۱۵.</b> <b>۱۹.</b> <b>۲۰.</b> <b>۲۲.</b> <b>۲۲.</b> <b>۲۳.</b> <b>۲۳.</b> <b>۲۵.</b>	<b>توصیف وضعیت فنی و مورد مطالعه</b>  میکروشبکه به عنوان یک الگوی انرژی زای جدید ..... کنترل میکروشبکه ..... حالات عملکرد میکروشبکه ..... عملکرد جزیره ای شده یک میکروشبکه ..... انتقال بین حالت متصل به شبکه و حالت جزیره ای شده ..... کنترل سلسله مرتبه ای و مدیریت شبکه ها ..... کنترل اولیه : کنترل نزولی $P/Q$ ..... کنترل ثانویه : بازیابی ولتاژ - فرکانس و سنکرون کردن ..... نتیجه گیری ....	<b>فصل ۲</b>  -۱-۲ -۲-۲ -۳-۲ -۱-۳-۲ -۲-۳-۲ -۴-۲ -۱-۴-۲ -۲-۴-۲ -۵-۲
<b>۲۸</b>  <b>۲۸.</b> <b>۳۰.</b> <b>۳۱.</b> <b>۳۲.</b> <b>۳۲.</b> <b>۳۵.</b> <b>۳۶.</b> <b>۳۸.</b>	<b>مطالعه و بررسی روش کنترلی افت</b>  کنترل میکرو منبع ..... محاسبه $Q, P$ ..... محاسبه اندازه ولتاژ ..... کنترل ولتاژ ..... $Q$ در مقابل افت $E$ ..... $P$ در مقابل افت فرکانس ..... حالت کنترل توان با محدودیت روی توان هر واحد ..... مشخصه حالت مانا با کنترل توان خروجی ....	<b>فصل ۳</b>  -۱-۳ -۱-۱-۳ -۲-۱-۳ -۳-۱-۳ -۴-۱-۳ -۵-۱-۳ -۲-۳ -۳-۳

۴۷.....	نتیجه گیری	-۴-۳
<b>۴۹</b>	<b>روش کنترلی پیشنهادی و شبیه سازی</b>	<b>فصل ۴</b>
۴۹.....	معرفی	-۱-۴
۴۹.....	استفاده از تئوری توان های لحظه ای برای کنترل میکروشبکه	-۲-۴
۵۱.....	استفاده از کنترلر تو در تو	-۳-۴
۵۲.....	ساختار میکروشبکه	-۴-۴
۵۳.....	مدل دینامیکی میکرو توربین	-۱-۴-۴
۵۴.....	مدل دینامیکی پیل سوختی	-۲-۴-۴
۵۶.....	مبدل <i>DC-DC</i>	-۳-۴-۴
۵۷.....	اینورتر	4-۴-۴-
۵۹.....	کلید زنی <i>SPWM</i>	-۵-۴-۴
۶۱.....	روش کنترلی مورد استفاده در مرجع [۶۴]	-۶-۴-۴
۶۱.....	نتایج حاصل از شبیه سازی	-۵-۴
۶۲.....	نتایج حاصل از عملکرد مجزا هر واحد <i>DG</i>	4-۵-۱-
۶۷.....	نتایج حاصل از عملکرد هر واحد <i>DG</i> در حالت اتصال به شبکه اصلی	-۲-۵-۴
۷۲.....	بررسی عملکرد میکروشبکه در حالت جزیره ایی	-۳-۵-۴
۷۶.....	نتیجه گیری	-۶-۴
<b>۷۸</b>	<b>نتایج و پیشنهادات</b>	<b>فصل ۵</b>
۷۸.....	معرفی	-۱-۵
۷۸.....	مروری بر کارهای انجام شده	-۲-۵
۷۹.....	دست آوردهای پایان نامه	-۳-۵
۷۹.....	راهکاری برای ادامه این پژوهه	-۴-۵
<b>۸۱</b>	<b>مراجع</b>	

# فهرست شکل ها و جداول

..... ۴	شکل ۱-۱: ساختار میکرو شبکه
..... ۶	شکل ۲-۱: نمایش ویژگیهای اساسی $CM$
..... ۹	شکل ۳-۱: ساختار میکرو شبکه
..... ۱۵	شکل ۲-۱: ساختار شماتیکی یک اینورتر
..... ۱۶	شکل ۲-۲: نمودار تغییرات $P$ نسبت به $\omega$ و $E$ نسبت $Q$
..... ۱۷	شکل ۳-۲: بلوک دیاگرام کنترلر
..... ۱۸	شکل ۴-۲: بلوک دیاگرام ساختار کنترلی سلسله مراتبی
..... ۲۲	شکل ۵-۲: لایه های مد های عملیاتی یک میکروشبکه
..... ۲۴	شکل ۶-۲: لایه کنترلی اول و دوم بر اساس ساختار سلسله مراتبی
..... ۲۴	شکل ۷-۲: ساختار افت بر حسب این که نوع بار سلفی است یا خازنی
..... ۲۵	شکل ۸-۲: بلوک دیاگرام لایه سوم
..... ۲۸	شکل ۱-۳: ساختار میکرو منبع
..... ۲۹	شکل ۲-۳: فرم نهایی کنترل ولتاژ میکرو منبع
..... ۳۰	شکل ۳-۳: بلوک ای محاسبه $P$ و $Q$
..... ۳۱	شکل ۴-۳: محاسبه بلوک اندازه ولتاژ
..... ۳۱	شکل ۵-۳: دیاگرام فیلتر انتخابی
..... ۳۲	شکل ۶-۳: بلوک کنترل ولتاژ
..... ۳۳	شکل ۷-۳: ولتاژ بار ( $E$ ) در مقابل $Q$
..... ۳۴	شکل ۸-۳: ولتاژ بار ( $E$ ) در مقابل $Q$
..... ۳۵	شکل ۹-۳: مشخصه افت فرکانس در مقابل توان
..... ۳۶	شکل ۱۰-۳: بلوک دیاگرام افت توان اکتیو
..... ۳۷	شکل ۱۱-۳: عناصر میکرو منبع: عامل محرکه، ذخیره ساز انرژی، اینورتر
..... ۳۸	شکل ۱۲-۳: دیاگرام واحد تنظیم توان اکتیون خروجی
..... ۴۰	شکل ۱۳-۳: ساختار توانی واحدها
..... ۴۰	شکل ۱۴-۳: مشخصه حالت مانا $P-\omega$
..... ۴۱	شکل ۱۵-۳: عامل محدودیت $P_{max}$ روی توان خروجی

۱۶-۳: اعمال محدودیت $P_{min}$ روی توان خروجی ..... ۴۳
شکل ۱۷-۳: تولید افست برای محدود کردن توان خروجی ماکریم ..... ۴۴
شکل ۱۸-۳: تولید افست برای محدود کردن توان خروجی ماکریم ..... ۴۶
شکل ۱۹-۳: دیاگرام کنترلی به منظور اعمال محدودیت های توانی ..... ۴۷
شکل ۱-۴: ساختار کنترلی روش پیشنهادی دوم ..... ۵۱
شکل ۲-۴: سیستم مورد آزمایش ..... ۵۲
شکل ۳-۴: ساختار میکروشبکه ..... ۵۳
شکل ۴-۴: بلوک دیاگرام یک میکروتوربین ..... ۵۳
شکل ۵-۴: میکروتوربین شبیه سازی ..... ۵۴
شکل ۶-۴: پیل سوختی ..... ۵۵
شکل ۷-۴: بلوک دیاگرام <i>SOFC</i> ..... ۵۵
شکل ۸-۴: پیل سوختی شبیه سازی شده ..... ۵۶
شکل ۹-۴: مدل شبیه سازی شده مبدل باک - بوست ..... ۵۷
شکل ۱۰-۴: a) کنترل ولتاژ حلقه باز b) کنترل جریان حلقه بسته ..... ۵۸
شکل ۱۱-۴: اصل مدولاسیون پهنهای پالس ..... ۵۹
شکل ۱۲-۴: مدل سوئیچ زنی <i>SPWM</i> ..... ۶۰
شکل ۱۳-۴: مدل اینورتر در نرم افزار <i>PSCAD</i> ..... ۶۰
شکل ۱۴-۴: مدل سوئیچ زنی هیسترزیس ..... ۶۰
شکل ۱۵-۴: روش کنترلی مورد استفاده مرجع [۶۴] ..... ۶۱
شکل ۱۶-۴: عملکرد واحد های <i>DG</i> در حالت مجزا با ستفاده از کنترلر تو در تو ..... ۶۳
شکل ۱۷-۴: عملکرد واحد های <i>DG</i> در حالت مجزا با ستفاده از تئوری توان های لحظه ای ..... ۶۴
شکل ۱۸-۴: عملکرد واحد های <i>DG</i> در حالت مجزا با ستفاده از روش افت ..... ۶۵
شکل ۱۹-۴: عملکرد واحد های <i>DG</i> در حالت مجزا با ستفاده از روش ارائه شده در مرجع [۶۴] ..... ۶۶
شکل ۲۰-۴: عملکرد واحد های <i>DG</i> در حالت اتصال با ستفاده از کنترلر تو در تو ..... ۶۸
شکل ۲۱-۴: عملکرد واحد های <i>DG</i> در حالت اتصال با ستفاده از تئوری توان های لحظه ای ..... ۶۹
شکل ۲۲-۴: عملکرد واحد های <i>DG</i> در حالت اتصال با ستفاده از روش افت ..... ۷۰
شکل ۲۳-۴: عملکرد واحد های <i>DG</i> در حالت اتصال با ستفاده از روش کنترلی مرجع [۶۴] ..... ۷۲
شکل ۲۴-۴: عملکرد واحد های <i>DG</i> در حالت جزیره ای با ستفاده از کنترلر تو در تو ..... ۷۳
شکل ۲۵-۴: عملکرد واحد های <i>DG</i> در حالت جزیره ای با ستفاده از تئوری توان های لحظه ای ..... ۷۴

شکل ۲۶-۴: عملکرد واحد های DG در حالت جزیره ای با استفاده از روش افت ..... ۷۵

شکل ۲۷-۴: عملکرد واحد های DG در حالت جزیره ای با استفاده از روش کنترلی مرجع [۶۴] ..... ۷۶

جدول ۱-۵: پارامتر های مورد استفاده در شبیه سازی SOFC ..... ۵۶

# فصل اول

## مقدمه

## فصل ۱ - مقدمه

### ۱-۱ - معرفی

سیستمهای تولید توان پراکنده بعنوان یک مکمل برای نیروگاه های متمنکز قدیمی به وجود آمده اند و بر اساس تولید غیر متمنکز برق نزدیک مصرف کننده هستند. این موضوع متکی به تنوع ساخت و توسعه صنایع برای پیشرفت آن است. به عنوان یک راه حل، نوع خاصی از یک شبکه هوشمند و کوچک انرژی شکل گرفته است که شامل منابع انرژی تجدید پذیر، منابع کوچک انرژی، سیستم ذخیره انرژی کوچک، بارهای حساس و غیر حساس می باشد. به این نوع خاص از سیستم تولید پراکنده میکروشبکه گفته می شود.

میکروشبکه می تواند پایداری سیستم، کیفیت ولتاژ، مدیریت انرژی، کنترل توان اکتیو و راکتیو، تشخیص حالت جزیره ای، سنکرون سازی با شبکه اصلی، و بازیابی سیستم را تضمین کند. همه این ها، استفاده از یک واحد تولیدی کوچک از انرژی را بهینه می کند. این شبکه کوچک اما هوشمند یک الگوی جدید برای سیستم های توزیع ولتاژ پایین ارائه می کند، که نیازمند ارائه لایه های مختلف کنترلی به منظور عملکرد درست میکروشبکه ها می باشد.

### ۱-۲ - مفهوم میکرو شبکه

برای استفاده بهینه از منابع تولید پراکنده استفاده از سیستمی است که در آن تولید و بارهای مربوطه، در قالب یک شبکه کوچک عمل کنند. از مزایای استفاده از این روش این است که در هنگام بروز مشکلات در شبکه، تولید و بارهای مربوطه را می توان از سیستم توزیع جدا کرد بدون اینکه به کل شبکه انتقال آسیبی برسد [۱]-[۴].

مشکل کار در رسیدن به این نوع عملکرد ایت بدون آنکه به طراحی گسترهای نیاز باشد و قابلیت اطمینان سیستم و قابلیت انعطاف تولید حفظ شود. برای رسیدن به این هدف، دو مدل *Plug & Play* و *Peer-To-Peer* را برای هر کدام از بخش های میکرو شبکه بکار می برنند. مفهوم *Peer-To-Peer* دهد که هیچ جزئی همچون کنترل گر اصلی و یا واحد ذخیره مرکزی وجود ندارد که برای عملکرد میکرو شبکه مهم باشد. یعنی میکرو شبکه می تواند با از دست دادن هر کدام از بخش ها و یا ژنراتورها باز هم به

کار خود ادامه دهد. با یک منبع بیشتر به عنوان منبع ذخیره می توانیم فعالیت کامل میکرو شبکه را در صورت از دست دادن هریک از منابع تضمین کنیم. مدل *Plug & Play* واحدی را نشان می دهد که می توان در هر نقطه از سیستم الکتریکی قرار داد بدون این که نیاز به طراحی دوباره شبکه و کنترلر ها باشد. عملکرد *Plug & Play* بیشتر شبیه به قابلیت انعطافی است که وقتی از یک وسیله خانگی استفاده می کنیم [۴].

این مدل قرار دادن ژنراتور ها را در نزدیکی بارهای حرارتی آسان تر می کند از این رو از گرمای اтلافی استفاده موثر تری می شود بدون این که به سیستم های پیچیده برای توزیع گرما مانند لوله های آب سرد و گرم نیاز باشد.

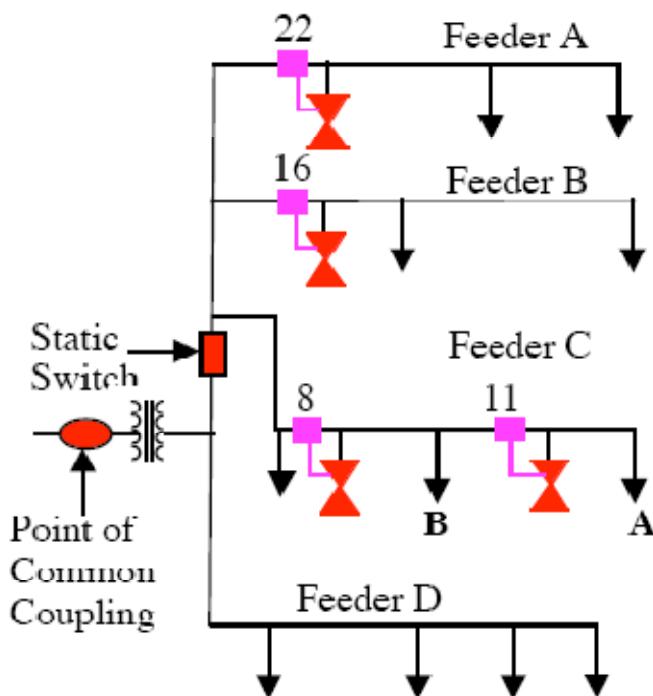
این قابلیت برای جداسازی تولید و بارها همراه با هم دارای قابلیت اطمینان بیشتری در مقایسه با قابلیت که توسط سیستم اصلی برق ارئه می شود. واحدهای کوچکتر که دارای توان چند کیلو وات هستند، قابلیت اطمینان بیشتری را می توانند به وجود آورندو به لحاظ اقتصادی مفروض به صرفه ترند. این واحد ها می توانند خدمات میکرو شبکه را در محل های مصرف کننده ها مانند ساختمان های اداری، پارک های صنعتی و منازل بوجود آورند.

### ۱-۳- ساختار میکروشبکه

ساختمان میکرو شبکه در شکل ۱-۱ نشان داده شده است. این ساختمان از یک گروه فیدر های شعاعی تشکیل شده است که می تواند بخشی از یک سیستم توزیع باشد و یا جزیی از یک سیستم برق یک ساختمان باشد. یک نقطه اتصال با شبکه اصلی به نام نقطه اتصال مشترک وجود دارد. برخی فیدر ها (*C* تا *A*) دارای بارهای حساس هستند که مستلزم تولید در همان نقطه است. فیدر *D* دارای بارهای چندان مهمی نیست و تولید محلی در این فیدر وجود ندارد. فیدر های *A* تا *C* می توانند با استفاده از سوئیچ استاتیکی از شبکه جدا شوند که در کمتر از یک سیکل این جدایی صورت می گیرد. در این نمونه ۴ میکرو منبع در گره های ۲۲ و ۱۶ و ۱۱ وجود دارد که با ولتاژهای محلی و اندازه گیری جریان برق، عملکرد میکرو شبکه را کنترل می کنند [۳].

وقتی در تامین نیروی برق مشکلی وجود داشته باشد، سوئیچ استاتیکی باز خواهد شد و بارهای حساس را از شبکه اصلی برق جدا می‌سازد. بارهای فیدر  $D$  در اثر این اتفاق از شبکه جدا نمی‌شوند و همچنان متصل به شبکه می‌باشند.

فرض را بر این می‌گیریم که تولید به قدر کافی موجود باشد تا نیاز بارها را برطرف کند. در این حالت وقتی میکرو شبکه به شبکه اصلی متصل است تولید محلی را می‌توان به سمت بارهای موجود در فیدر  $D$  هدایت کرد.



شکل ۱-۱: ساختار میکرو شبکه [۲]

در واقع یک میکرو شبکه یک گروه بندی نیمه خودکار منابع تولید و مصرف کننده‌هایی است که بخارط سود اعضاش ایجاد شده و عمل می‌کند. ممکن است منابع عرضی شامل توربین‌های کوچک، سلول‌های سوختی، سیستم‌های  $PV$  و تجهیزات ذخیره سازی باشند که تمامی آنها از طریق وسائل الکترونیکی متصل می‌شوند که می‌توانند برای انجام کارهای میکرو شبکه افزایش یابند. ژنراتورهای چرخشی همساز تا حدودی در یک منطقه مختلف هستند ولی می‌توانند ترکیب هم شوند. برخی بارهای سمت مصرف کننده را می‌توان کنترل کرد تا اجازه عملیات کارآمد میکرو شبکه را بدهند. مثلاً ممکن است انرژی بارهای غیرحیاتی در هنگام خطا متوقف شوند. در حالیکه میکرو شبکه مستعد عملیات مستقل از شبکه می‌باشد ولی

بصورت اتصال درونی به شبکه عمل می‌کند، آن هم با خرید انرژی و خدمات فرعی از ماکروشبکه بصورت اقتصادی.

میکرو شبکه تبادل انرژی را از طریق واسطه‌های الکترونیکی *plug & play* حفظ می‌کنند که اجازه عملیات را بدون کنترل فعال مرکزی می‌دهد. این واسطه‌ها اجازه اتصال و انفصل وسایل را بدون نیاز به شکل دهی مجدد وسایل چه از پیش موجود، چه جدید را می‌دهد. این عملیات اقتصادی با محدودیت‌هایی مثل کیفیت هوا، محدودیت‌های سر و صدایی، و... روبرو است [۱۴].

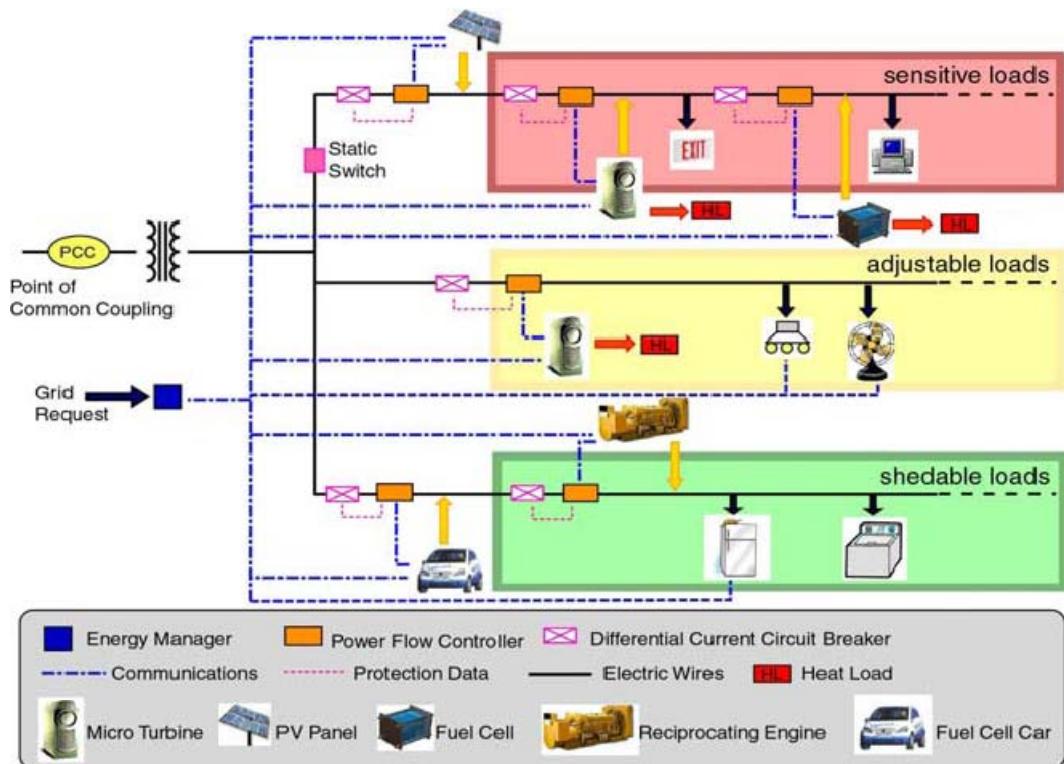
دو ویژگی اصلی میکرو شبکه طراحی آن پیرامون نیازهای انرژی سیستم و فراهم سازی  $PQR^1$  همگن برای استفاده در سمت مصرف کننده می‌باشد.

یک میکرو شبکه از نیاز به بهینه سازی سیستم انرژی کلی سمت مصرف کننده بی نیاز می‌شود و از آنجاییکه انتقال گرما در واقع محدودتر از انتقال برق است، محل بارهای گرمایی احتمالاً غالب است. بعبارتی، ممکن است ژنراتورهای مقیاس کوچک در مناطقی که بارهای گرمایی قرار دارند نصب شوند. هدف دوم میکرو شبکه مربوط مناسب کردن  $PQR$  با نیازهای سمت مصرف کننده می‌باشد، یک اصل کاملاً متفاوت از فراهم کردن کیفیت خدمات جهانی، که هدف ماکروشبکه‌ها است. میکرو شبکه طوری ساخته می‌شود و عمل می‌کند که بارهای حیاتی محافظت شوند و کیفیت بالای برق در جاییکه ضروریست تضمین شود، در حالیکه بارهای دیگر برای  $PQR$  عمل می‌کنند. تدارک  $PQR$  همگن می‌تواند قابلیت اطمینان کلی تجهیزات حیاتی را بهبود بخشد در حالیکه هزینه‌ها را بخاطر هدر رفتن بخش‌های غیر حیاتی پایین می‌آورد. فراهم کردن  $PQR$  اختصاصی و محلی برای نیازهای سمت مصرف کننده، تفکر مربوط به سطح بهینه  $PQR$  جهانی مورد نیاز در ماکروشبکه را متحول خواهد کرد [۴].

یک ویژگی اساسی میکرو شبکه عمل کردن آن بصورت یک سیستم کنترل شده منفرد است. کلید این ویژگی متکی بر انعطاف پذیری الکترونیک‌های قدرت پیشرفته برق است که واسطه میانی منابع کوچک و سیستم AC پیرامونی آنها را کنترل می‌کند. ساختمان میکرو شبکه اطمینان می‌دهد که تأثیر الکتریکی آن بر شبکه توزیع متمایز از دیگر مصرف کننده‌ها نیست [۱۰].

<sup>1</sup> Power Quality Ratio

در شکل ۱-۲ زیر یک نمایش از ویژگی‌های اساسی  $CM$  را نشان می‌دهد.



شکل ۱-۲: نمایش ویژگی‌های اساسی  $CM$  [۱۴]

ویژگی‌های کلیدی آن عبارتند از:

- ۱) کوپلینگ مشترک -  $CM$  بصورت داخلی به ماکروشبکه در یک نقطه مجزا از کوپلینگ مشترک متصل می‌شود و از بیرون نمی‌توان تمایزی بین آن و بقیه مصرف کننده قائل شد. بعبارتی، هر چند کنترل دقیق وسایل در  $CM$  وجود دارند، با اینحال انرژی منتقل نمی‌شود و توانایی آن برای قطعه‌بندی بروی عملکرد آن در حال اتصال تاثیر نمی‌گذارد. برخی دیگر الگوهای میکروشبکه احتمال انتقال انرژی را مد نظر دارد [۱۴].
- ۲) کنترل ژنراتور بویله سیستم الکترونیک‌های قدرت - نزدیک هر وسیله در شکل وسایلی بصورت یک کنترلر پخش بار و یک سیرکت بریکر اختلاف جریان معرفی می‌شوند. اینها توانایی‌های بسط یافته الکترونیک‌های قدرت را که با بیشتر وسایل نشان داده شده اند را نشان می‌دهد. مثل PV، میکروتوربین، سلول‌های سوختی. موتور پیستونی نشان داده شده، یک وسیله سنکرون است و کار آن حل مشکلات فنی ژنراتورهای سنکرون متصل به  $CM$  انجام می‌شود. هر وسیله بدون کنترل الکتریکی سریع

<sup>2</sup> CERTS Microgrid

عمل می‌کند. براساس فرکانس محلی و خواندن ولتاژ، الکترونیک‌های قدرت هر وسیله قادر به تضمین عملیات  $CM$  می‌باشند که تعادل انرژی را حفظ می‌کنند. عملیات باید در دو فرم مشخص انجام شود، متصل به شبکه و جدای از شبکه [۱۴].

۳) کنترل نظارتی آهسته – هر چند وسایل بدون کنترل الکتریکی سریع عمل می‌کنند، با این حال آنها نیاز به کنترل عملیاتی آهسته‌تر جهت اطمینان از تعهد اقتصادی و توزیع در محیط و محدودیت‌های دیگر دارند که در شکل توسط مدیر انرژی ( $EM^3$ ) نشان داده شده است.  $EM$  مفهومی است و می‌توان در شکل‌های زیادی آنرا شناخت، یعنی از طریق توسعه یک مدیریت انرژی ساختمان موجود و سیستم کنترل ( $EMCS^4$ ) برای اضافه کردن قابلیت کنترل به<sup>۶</sup>  $DER$ . بر چسب درخواست شبکه قصد دارد تا ثابت کند که ممکن است  $CM$  در حال خرید برق و یا سوخت‌ها در قیمت‌های اصلی است با توجه به برنامه‌های پاسخ تقاضا با دریافت اطلاعات مثل اطلاعات هوا در یک زمان خاص. پیچیدگی  $EM$  ممکن است دامنه وسیعی را پوشش دهد [۵].

۴) کاربردهای  $CHP$  – به محل وسایل در  $CM$  توجه کنید. ژنراتورهای گرمایی در جایی قرار می‌گیرند که به بارهای گرمایی اجازه کاربرد مناسب گرمایی اضافی را بدهند. در حالیکه ارزش اقتصادی گرمای اضافی، علی‌الخصوص در آب و هوای معتدل در واقع نسبت به ارزش برق کمتر است، با این وجود آن می‌تواند تأثیر اساس بر روی اقتصاد  $CM$  داشته باشد. هنگام بکارگیری در سیستم‌های جذب سرما، گرما می‌تواند کاملاً ارزشمند باشد. سرد کردن بوسیله استفاده غیر مستقیم گرما نه تنها پیک گران را جابجا می‌کند، بلکه میتواند یک تأثیر مهم بر روی هزینه‌های تقاضا داشته باشند [۱۱].

۵)  $PQR^7$  غیر یکنواخت – در آخر مفهوم  $PQR$  غیر یکنواخت را مد نظر قرار می‌دهیم. سیستم ایده آل الگوی برق جاری، اینست که  $PQR$  یک استاندارد جهانی را بدست آورد. در حالیکه در عمل این ایده آل همیشه بدست نمی‌آید. اگر  $CM$  نتواند تعادل انرژی را حفظ کند میکرو شبکه خود را به وسیله سوئیچ

<sup>3</sup> Energy Manager

<sup>4</sup> Energy Management and Control System

<sup>5</sup> Distributed Energy Resouse

<sup>6</sup> Power Quality

استاتیکی مجزا می‌کند و مستقل عمل می‌کند. بارهای قابل تنظیم در مدار دوم هستند، و بارهایی که همان ابتدا رها می‌شوند در مدار سوم قرار دارند [۱۴].

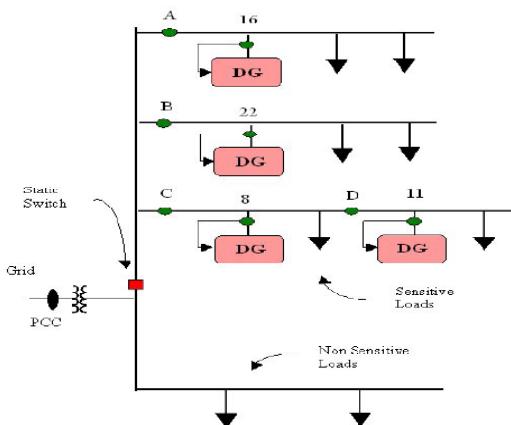
## ۱-۴-۱- وصل میکرو شبکه به شبکه اصلی برق

میکرو شبکه باید بدون به خطر انداختن قابلیت اطمینان یا طرح‌های محافظتی یا ایجاد مشکلات دیگر به شبکه متصل شود. به هر حال، میکرو شبکه‌ها می‌توانند قابلیت اطمینان بیشتری را به شبکه عرضه دارند. همچنین میکرو شبکه‌ها می‌توانند با کاهش تهدید‌ها به کار آبی سیستم از شبکه سود ببرند بشرطی که درست تنظیم شوند. بعلاوه، وسایل الکترونیک قدرت در یک میکرو شبکه را می‌توان طوری طراحی کرد که شبیه یک بار امپدانسی عمل کند. در واقع، میکرو شبکه‌ها می‌توانند خدمات کمکی را فراهم کنند مثل تقویت ولتاژ محلی، هر چند که ولتاژ پایین توانایی آنرا برای تغذیه در شبکه محدود می‌کند. اگر میکرو شبکه چنین ویژگی را دارا بوده می‌توان آنرا بصورت یک مدل شهری شبکه مد نظر قرار داد [۱۱].

## ۱-۴-۲- ساختار کنترل توان واحد تولیدی

در این ساختار هر واحد DG، مقدار ولتاژ در نقطه اتصال و توان تزریقی منبع را تنظیم می‌کند. در این ساختار هنگامی که هر واحد در حال ثابت نگه داشتن توان خروجی است، اگر یک بار در هر کجای میکروشبکه افزایش یابد، توان اضافی بوسیله شبکه اصلی تأمین می‌شود. زمانی که سیستم به حالت جزیره ای می‌رود، واحد کنترل توان در مقابل افت فرکانس، سعی می‌کند توان در حالت جزیره ای به تعادل برساند. این ساختار همچنین برای سیستم<sup>۷</sup> CHP مناسب است زیرا تولید توان وابسته به تقاضای گرما دارد. با استفاده از گرمای اتلافی ما می‌توانیم بازده سیستم را به اندازه محسوسی افزایش دهیم [۵].

<sup>7</sup> Combined Heating and Power



شکل ۱-۳: ساختار میکرو شبکه

## ۱-۵- شبکه هوشمند با استفاده از منابع تولید پراکنده

شبکه های کوچک اما هوشمند از تکنولوژی هایی استفاده می کنند که موجب می شود شبکه تولید و توزیع توان هوشمند تر شده، قابلیت اطمینان آن افزایش یابد بطوریکه بتواند بطور خودکار تعادل را در شبکه ایجاد کند، بازده را افزایش دهد و امنیت مورد نیاز را تامین کند. شبکه هوشمند توان یک نوع شبکه توزیع ارتقا یافته است که موجب کاهش خطوط انتقال شده و از تلفات اضافی جلوگیری می کند. این مدل موجب می شود توان با تلفات کمتر انتقال یابد و انرژی اضافی در بازار بفروش برسد.

پیشرفت های اخیر در مورد شبکه های هوشمند به منظور افزایش بازده، کنترل و مانیتورینگ، مدیریت توان، دست یابی به راه حلی برای تولید الکتریسیته بطور غیر مرکز انجام شده است. بنابر این، مطالعه و تحقیق در مورد شبکه های هوشمند به منظور بهینه سازی گزینه های زیر اجتناب ناپذیر است؛

- I. یکپارچه سازی منابع تولید پراکنده
- II. افزایش امنیت شبکه در مقابل خطا
- III. کاهش زمان بازیابی شبکه به خاطر گذر از حالت جزیره ای و اتصال
- IV. بهبود قابلیت اطمینان شبکه
- V. بهبود کیفیت توان شبکه
- VI. افزایش بازده

## VII. غیر متتمرکز شدن مدیریت توان؛ چگونگی تولید در تعداد زیادی از مناطق بجای تولید مقدار زیادی توان در یک منطقه

یک شبکه هوشمند با استفاده از تکنولوژی های دیجیتال موجب ارتباط دو طرفه توان بین مصرف کنندگان و تولید کنندگان انرژی می شود. در این شبکه مدیران شبکه به راحتی و به سرعت می توانند مشکلات را در شبکه شناسایی و از بروز آن جلوگیری کنند. این توانایی به علت سیستم ارتباطی سریع، دستگاه های اندازه گیری زیاد، امکانات عیب یابی متتمرکز، و سیستم کنترلی است که می تواند به سرعت سیستم را بعد از بروز وقفه ها و خرابی ها که در شبکه رخ داده به حالت پایدار برگرداند.

در نهایت با توجه به پیچیدگی سیستم های هوشمند، دانستن چگونگی کنترل آنها به منظور تامین توان با کیفیت مطلوب و مدیریت توان امری ضروری به نظر می رسد. همچنین مسئله اصلی در کنترل شبکه های کوچک، کنترل منابع کوچک می باشد. بعضی از مفاهیم کلیدی سیستم های انرژی مانند مدل توان – افت فرکانس، کنترل ولتاژ و سطح های کنترل را می توان برای بهبود پایداری سیستم، تامین توان اکتیو و راکتیو استفاده کرد.

### ۱-۶-۱- اهداف

مهمترین هدف این پایان نامه حل مشکلات مربوط به مدلسازی، کنترل سیستم های تولید پراکنده در مد های عملیاتی میکرو شبکه می باشد. روش تحقیق شامل توسعه مدلسازی سیستم بر اساس یک سری از متغیر های مورد نیاز برای کنترل بهینه توان اکتیو و راکتیو، استفاده از اینورتر *VSI* به عنوان رابط الکتریکی با میکرو شبکه و متغیر های کنترل اینورتر شامل فرکانس، فاز و ولتاژ خروجی می باشد. در ابتدا روش کنترلی افت مورد بررسی قرار می گیرد، سپس دو روش کنترلی جدید برای کنترل میکرو شبکه ارائه می شود. در انتها برای بررسی درستی روش های معرفی شده و مقایسه آن با روش افت نتایج حاصل از شبیه سازی ارئه شده است.

در این پژوهه برای مدلسازی منابع تولید پراکنده از مدل دینامیکی پیل سوختی و میکرو توربین به عنوان منابع تولید پراکنده استفاده شده است.